

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/14002
6.11

Sayı : 72416558-610-E.993822

02.12.2019

Konu : Soru Önergeleri

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Cumhurbaşkanlığı'nın 24.07.2019 tarihli ve 48360949-610-E.125479
sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde yer alan soru önergesine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevap ekte
sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevap (6 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

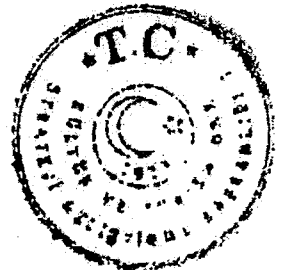
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi:

Cumhurbaşkanı Yardımcılığına

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

MİLLETVEKİLİN ADI- SOYADI	ESAS SAYILI	SORU ÖNERGESİNİN KONUSU
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı'nın 24.07.2019 tarihli ve 125479 sayılı yazınız.		
1	Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU	7/14002
		2016-2019 yılları arasında Türk Cumhuriyetleri, dost ve akraba topluluklar ile yürütülen projelere ilişkin

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. M. SEZGİN TANRIKULU'NUN 7/14002
ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı)'ca;

Kardeş ve akraba topluluklarımızla yoğun ve sıcak ilişkilerin yeniden tesis edilmesine yönelik çalışmalar insan odaklı bir yaklaşımla sürdürülmektedir. Türkiye, kardeş ve akraba toplulukların refah seviyesini yükseltecek ekonomik, sosyal ve kültürel çalışmalara büyük önem verirken, bu toplulukların kendi kimliklerini ve dillerini muhafaza etmelerini ve gelecek kuşaklara aktarmalarını teşvik etmektedir. Bu kapsamda Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, soydaş ve akraba topluluklarla ekonomik, sosyal ve kültürel bağlar geliştirmek, bu vesileyle ilgili kişi, kurum ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte çalışmalara yön vermek ve destek olmak üzere eğitimden kültüre, akademiden sanata, medyadan sivil topluma kadar çok çeşitli programlarla bu çalışmaları yürütmektedir.

"2017-2019 yılları arasında Başkanlığımız tarafından kardeş topluluklara yönelik çalışmalar; Türkiye Mezunları Programı, Akademik ve Bilimsel Araştırmalar Programı, Kültürel İşbirliği ve Hareketlilik Programı, Eğitim Destek Programı başlıkları altında sürdürülmektedir.

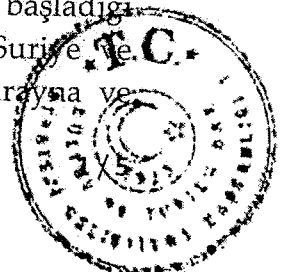
Dost ve Akraba Topluluklar ile ortak projeler kapsamında: Türkiye Yeniden Mezun Buluşması, Türk Konseyi Diaspora Bakanları ve Kuruluş Başkanları Toplantısı, Gagauz Yeri Özerk Bölgesi Çiftidilli Eğitim Seti, Balkan Gençlik Okulu vb. ihtiyaca yönelik çok çeşitli projeler yürütülmektedir.

Bakanlığımız (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı)'ca; Türk Cumhuriyetleri ile Dost ve Akraba Topluluklara Yönelik Projeler

1991 yılında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) dağılmış, Orta Asya ve Kafkasya coğrafyasında yeni devletler kurulmuştur. Türkiye, o günlerde bağımsızlığına kavuşan Türk Cumhuriyetlerini tanıyan ilk ülke olmuştur. Bu devletlerle ortak bir dil, hafıza ve kültüre sahip olmamız ikili ve bölgesel ilişkilerin güçlenmesine zemin hazırlamıştır.

1992 yılında bağımsızlıklarını kazanan bu Türk Cumhuriyetlerine destek amacıyla kurulmuş olan Başkanlığımız, söz konusu ülkelerin idari, sosyal ve ekonomik anlamda yaşadıkları önemli süreçte Türk halkının her zaman yanlarında ve en büyük destekçileri olduğunu somut faaliyetlerle göstermiştir. Bu süreçte Başkanlığımızca da desteklenen ülkelere olan Azerbaycan ve Kazakistan bugün zengin kaynaklara sahip, refah seviyesi her geçen gün yükselmekte olan, hatta Başkanlığımız benzeri kalkınma yardımı teşkilatları kuran ülkeler haline gelmişlerdir. Bu ülkelerdeki projeler fiziki altyapıdan ziyade teknik ve kültürel işbirliği yoğunluklu olarak devam etmektedir.

Bugün Başkanlığımız, Orta Asya'daki Türk Devlet ve toplulukları ile başladığı serüveninde, Eski Sovyet coğrafyasındaki özerk cumhuriyetlere, Irak, Suriye, Lübnan'da Türkmenlere, farklı ülkelere dağılmış Ahıska Türklerine, Ukrayna ve

Rusya'da Kırım Tatarlarına, Moldova'da Gagavuzlara, Makedonya'da Yöröklere, Moğolistan'da Dukha Türklerine, Etiyopya'da Harar Türklerine, Latin Amerika'da El-Turko'lara ulaşmış bulunmaktadır.

Sadece Türk devlet ve toplulukları değil, Arap, Kürt, Boşnak, Arnavut vb. kardeş, dost ve akraba topluluklar da Başkanlığımızın yakın ilgi ve çalışma alanında olmuş ve muhtelif sektörlerdeki projelerde desteklenmişlerdir.

Dünya genelindeki 61 Program Koordinasyon Ofisi aracılığıyla bugüne kadar 170'den fazla ülkede, Türk Tipi Kalkınma Yardımı olarak literatüre giren, Türk vakıf kültürü ve yardımlaşma geleneğini çağın gerekleriyle harmanlayan ve Türk dış politikası ile uyumlu, insan odaklı, yerel ihtiyaçları ve talepleri önceleyen, şeffaf, gizli ajandası olmayan, ayırım yapmayan, karşılık beklemeyen, menfaat gözetmeyen, sömürge anlayışından uzak, sürdürülebilir, çözüm odaklı, halka doğrudan fayda sağlayan kalkınma yardımı anlayışı ile ülkemizin yurtdışında en iyi şekilde temsili sağlanmakta, ikili siyasi ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için uygun zeminler oluşturulurken, kültürel işbirliğimiz ve gönül bağlarımız somut faaliyetlerle pekiştirilmektedir.

Başkanlığımızın faaliyetleri ile bir yandan küresel kalkınma gündemindeki problemlerin çözümüne katkı sağlanırken diğer yandan ülkemizin menfaatleri gözetilmektedir. Bu çerçevede proje uygulama alanları, temel ilkelerimiz ve sağlanan faydalar şu şekilde özetlenebilir:

- TİKA projeleri Türkiye'nin uluslararası meselelerdeki girişimci ve insani dış politikasının bir yansımasıdır.

- Dünyanın neresinde olursa olsun, ülkemizin desteğine ihtiyaç duyan herkese imkânlar çerçevesinde yardım elini uzatmak esastır.

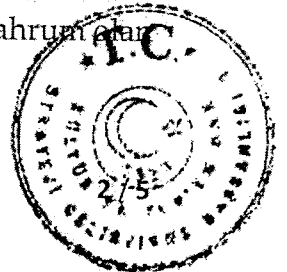
- Kalkınma iş birliği anlayışımız, köklü geçmişimizden, devlet felsefemizden, medeniyet tecrübemizden ve kültürel değerlerimizden beslenirken; yaşadığımız çağın ihtiyaçları ve uluslararası reel-politik ile bağını da koparmaz.

- Türkiye'nin yüksek duyarlılık gösterdiği ülkesel, bölgesel veya küresel ölçekteki kalkınma problemlerine yereldeki gerçek ihtiyaçları dikkate alarak çözümler üretilir.

- Tüm sektörleri etkileyen eğitim alanında, fiziki ve beşeri altyapıları geliştirerek geleceğe en büyük yatırım yapılmış olur. Özellikle az gelişmiş ülkelerde, iyi eğitim imkânlarına erişebilmek meslek sahibi olmayı, ekonomik ve sosyal hayata katılarak radikal unsurlardan ve terör yapılanmalarından korunmayı sağlar.

- En değerli şeyin insan hayatı olduğunun bilincinde olarak, sağlık alanında fiziki ve beşeri altyapılar geliştirilerek ülkenin en büyük sermayesi korunmuş olur. Aile, kadın ve çocuk sağlığına özel önem verilir.

- Aile ve toplumun temeli olarak kadının statüsünün güçlendirilmesine özel önem verilir. Özellikle az gelişmiş ülkelerde iyi eğitim alma imkânından mahrum olan kadınların meslek edinmesi ve sosyal hayata katılması önemlidir.

• Toplumun zayıf kesimleri (yetimler, yaşlılar, engelliler vb.) desteklenerek ekonomik ve sosyal hayatın dengesine katkı sağlanır.

• İnsanın en temel ihtiyaçlardan olan temiz suya erişim ve gıda üretimi projelerine özel önem verilerek kuraklık, açlık ve yoksulluk ile mücadeleye destek verilir.

• Ülkelerin sahip oldukları doğal kaynakların ve beşeri kapasitenin ekonomiye kazandırılmasına öncelik verilir. Kalkınma gayreti içindeki ülkelerin uluslararası sömürü düzeninden kurtulabilmeleri, yeni fırsatlar ve çıkış yolları bulabilmeleri için Kazan-Kazan ilkesi çerçevesinde ekonomik iş birliği imkânları değerlendirilir.

• Ekonomik iş birliğine zemin oluşturabilmek amacıyla, mesleki ve teknik eğitim, istihdam, üretimin geliştirilmesi ve ticaret ile gelir elde edilmesi sürecine yönelik; tarım, hayvancılık, ormancılık, inşaat, sanayi, turizm, ulaşım, iletişim gibi sektörlerde projelere destek sağlanır.

• Üzerinde yaşadığımız Dünyanın gelecek nesillere teslim edeceğimiz bir emanet olduğu şuuruyla; havayı, toprağı, su kaynaklarını, hayvanları, bitkileri ve canlı-cansız tüm tabiatı koruyarak kalkınmanın sürdürülebilir kılınabilmesi için; doğal dengenin ve ekolojik sistemin korunmasına, çevre kirliliğinin önlenmesine, kaynakların bilinçli ve verimli kullanımına, aşırı tüketim ve israfın önlenmesine yönelik çalışmalar desteklenir.

• Projeler kapsamındaki mal ve hizmetlerin ihracı yoluyla, Türk girişimciler ve firmaları ile yerli ürün ve markaların yurtdışında yeni pazarlara ulaşmasına zemin hazırlanarak, hem hedef ülkeler için alternatif ticaret imkânları oluşturulur, hem ülkemiz ekonomisine katkı sağlanır.

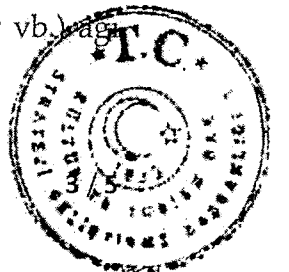
• Mal ve hizmetlere ilave olarak; ülkemizin yönetim, ekonomi, eğitim, sağlık, bilim, teknoloji, kültür, sanat vb. pek çok alandaki tecrübelerinin en etkin şekilde ilgili ülkelere aktarılabilmesi amacıyla; kamu kurumlarının, STK'ların ve özel sektörün uluslararası kapasitelerinin geliştirilmesi ve resmi/sivil/özel kurumsal iş birliğine önem verilir.

• Ortak tarihi ve kültürel mirasımız olan eserlerin restorasyonu ile ortak bir gelecek kurmaya yönelik sağlam zeminler oluşturulur.

• Doğal afet ya da savaş gibi krizlerle ortaya çıkan acil durum ihtiyaçlarına karşı Dünyanın dört bir yanındaki Koordinatörlükler ile anında harekete geçilerek can kayıpları önlenir, sosyal travma etkisi azaltılır ve normalleşme süreci hızlandırılır.

• Tüm projelerin başarıya ulaşmasında anahtar bir rol oynayan kamu düzeninin şeffaflık, adalet ve etkinlik ilkeleri üzerinden sağlanmasına özel önem verilir. İdari ve ekonomik sistemin iyileştirilmesi, terörle mücadele kapasitesinin gelişimi desteklenir, terör kaynaklı mağduriyetlerin ortadan kaldırılmasına yönelik projeler geliştirilir.

• Kurumlar arası iş birliği ile yürütülen eğitim/teknik iş birliği/kapasite geliştirme projeleriyle dünyanın dört bir yanında Türkiye'ye müzahir kamu ve meslek personeli (yönetici, diplomat, polis, hâkim-savcı, gazeteci, bilişimci, doktor vb.) yetiştirilerek oluşturulur.

• TİKA faaliyetleri ülkemizin taraf olduğu Paris Deklarasyonu ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (2030 Ajandası) sağladığı katkılarla, En Az Gelişmiş Ülkeler de dahil olmak üzere yardım taahhütlerimizin yerine getirilmesini mümkün kılar.

• TİKA Projeleri ile bir taraftan hedef ülkelerin kalkınma problemlerine çözüm sağlanırken, diğer taraftan ülkeler arası siyasi/diplomatik ve ticari/ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine, ülkemizin uluslararası etkinliğine ve tanıtımına çok önemli katkılar sağlanır.

Bakanlığımız Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'nca 2017-2019 yılları arasında yürütülen ve devam etmekte olan proje ve faaliyetlere ilişkin detaylı bilgilere www.tika.gov.tr adresindeki kurumsal web sayfamızdan ve faaliyet raporlarımızdan ulaşılabilmektedir.

Bakanlığımız (Yunus Emre Enstitüsü)'ca;

Söz konusu tanıma uyan Kazakistan, Azerbaycan, Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya, Moldova, Romanya, Sırbistan, Lübnan, Mısır, K.K.T.C., Ürdün, İran, Gürcistan, Pakistan, Afganistan, Almanya, Hollanda ve Belçika'da Kültür Merkezimiz bulunmaktadır.

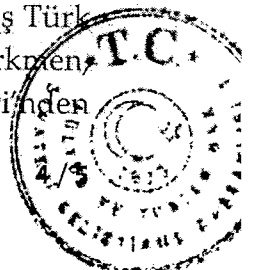
Söz konusu kültür merkezlerinde Türkçe öğretiminden kültür sanat faaliyetlerine bilimsel işbirliklerinden kültürel diplomasi etkinliklerine kadar çok geniş bir yelpazede projeler geliştirilmektedir. Bu projelerin büyük bir çoğunluğunda yerel paydaşlardan destek alınmaktadır.

Vakıf kanunda Yunus Emre Enstitü tarafından yerine getirilmesi öngörülen Türkiye'yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak; Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye'nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini artırıp dostluğunu geliştirmek hedeflerine ulaşmak için yukarıda adı geçen ülkelerde bulunan 37 Yunus Emre Türk Kültür Merkezinde (YETKM) 2017-2019 yılları arasında 1307 kültür sanat faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Aynı amaç ve hedefler doğrultusunda mevzu bahis YETKM'lerde 2017-2019 yılları arasında 30.879 öğrenciye Türkçe öğretilmiş, 4.947 kişiye de Türkçe Yeterlik Sınavı uygulanmıştır. Ayrıca 2018 yılında T.C. Taşkent Büyükelçiliği Askerî Ataşeliğinin talebi üzerine, 44 Özbek Subayın katılımıyla Taşkent'te A2-B2 düzeylerinde Türkçe Sertifika Sınavı düzenlenmiştir.

Bu faaliyetlerin yanı sıra Yunus Emre Enstitüsü tarafından, Türk Dünyası coğrafyasında ortak bir okuyucu kitlesi oluşturmak, Türk boylarının kültürel değerlerini birbirlerine tanıtmak, ortak metinler aracılığıyla diller arasındaki ortaklıkların farkındalığını arttırmak ve gelecek nesillerin soy birliği düşüncesini pekiştirmek amacıyla altı aylık periyotlarla yılda iki defa okuyucusuyla buluşacak Türk Dünyası Dergisi yayımlanmıştır.

Tüm Türk Dünyasına ait ortak unsurların yer aldığı ve 10 farklı çağdaş Türk yazı dilinde (Azerbaycan, Başkurt, Kazak, Kırgız, Kırım, Özbek, Tatar, Türk, Türkmen, Uygur) yayın hayatına başlayan derginin ilk sayısında; Dede Korkut Hikâyelerinden

Boğaç Han'a, Türkler için özel öneme sahip Altaylar'a, Türk Dünyasının ortak yemeği olan mantıya yer verilmiştir. Ayrıca derginin sonunda da sayıların yazı dillerindeki karşılıkları okuyuculara sunulmuştur.

2019 Temmuz ayında ise Karabük Üniversitesi, Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (KABUSEM) ile Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) ve Yunus Emre Enstitüsü işbirliği/destekleri ile Kuzey Irak Erbil'den ülkemize ilk defa gelen 20 Selahattin Üniversitesi öğrencisine "Türkiye Türkçesi Metot ve Teknikleri" eğitimi kapsamında yaz okulu faaliyetleri düzenlenmiştir.

Yunus Emre Enstitüsü "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi" alanında uzman eğitimciler yetiştirmek amacıyla, yurt içi ve yurt dışında çeşitli kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak öğretmen eğitimi programları düzenlemektedir. 2009 yılından bu yana 2.000'in üzerinde öğretmenin katılımıyla 1'er aylık sertifika programları ve 4-7 günlük öğretmen eğitimi programları gerçekleştirilmektedir. Bu programlardan yararlanan öğretmenler arasında Türkiye'den öğretmenlerin yanında ana dili Türkçe olmayan, uluslararası Türkologlar ile bulundukları ülkelerde Türkçe öğreten yerel Türkçe öğretmenleri de bulunmaktadır.

Eğitim programları kapsamında, katılımcılara yönelik ihtiyaç analizi çalışmaları yapılmakta; katılımcı ihtiyaçlarına göre program içeriği tasarımları özel olarak düzenlenmektedir. Sertifika programlarında, iş birliği yapılan üniversitede katılımcılara staj imkânı tanınmaktadır. Sertifika programlarında ayrıca yazılı sınav ve ders anlatım sınavları yapılarak katılımcılara dönüt verilmektedir. Tüm programların sonunda katılımcılara sertifika veya katılım belgeleri takdim edilmektedir.

Eğitim programlarında katılımcılara, alan uzmanları ve akademisyenler tarafından teorik ve pratik eğitimler verilmekte, atölye programları ile öğrendiklerini uygulamaya dökebilecekleri uygulamalar yapılmaktadır.

Eğitim programı içeriğinde yer verilen başlıca seminer ve atölye çalışmaları şu şekildedir:

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sınıf İçi İletişim ve Sınıf Yönetimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yöntem ve Teknikler, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel İlke ve Kavramlar, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme, Okuma, Konuşma ve Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi ve Sınıf İçi Etkinlikler, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Tematik Yaklaşım ve Kelime Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Bilgisi Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Kullanımı ve Kültürler Arası Etkileşim, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Oyunlar, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Drama Tekniğinin Kullanımı, Türkçenin Çocuklara Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uygulama Örnekleri, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Bilgisi Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Web 2.0 Uygulamaları ve Teknolojinin Etkin Kullanımı, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Seçme, Hazırlama, Kullanma ve Hedef Kitleye Uyarılma, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sınav Hazırlama, Uygulama ve Değerlendirme Teknikleri.

